

VI. INFORMÁCIÓ- ÉS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS

1. Számítógépes Referenz Szolgálat

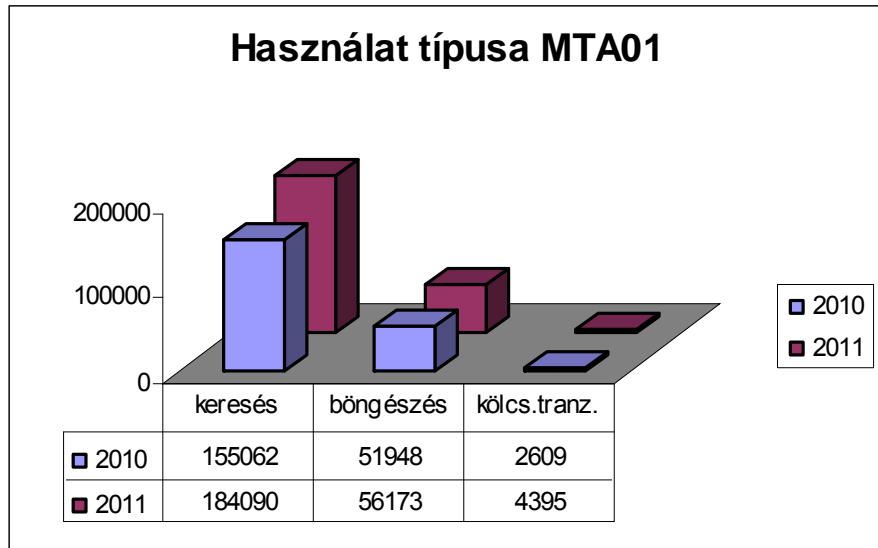
A csoport feladata: idézettség figyelés, impakt faktor listák összeállítása, valamint a kutatók publikációs listájának és ezek hivatkozásainak integrálása a Magyar Tudományos Művek Tárába (www.mtmt.hu). Szolgáltatásunk alapját az idézettség figyelésnél a Web of Science-ben elérhető adatbázisok képezik: a Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED) (1975-től), a Social Sciences Citation Index (SSCI: 1975-től) és az Arts & Humanities Citation Index (A & HCI: 1975-től). Az impakt faktor lista összeállításánál és az impakt faktor igazolás elkészítésénél a Journal Citation Reports CD és on-line (2007-2010) változatait használjuk. Az on-line listákat az EISZ-en belül és a www.isiknowledge.com címen lehetett elérni.

Az év során megrendelt szolgáltatásokra kb. 93 gépóra munkaidőt fordítottunk, ebből nettó 756.000 Ft bevételünk volt. Emellett személyesen, telefonon és drótpostán is nyújtottunk tájékoztatást a nagydoktori eljárással és szolgáltatásainkkal kapcsolatban. A csoport munkatársai részt vesznek a digitális dolgozószoba felügyeletében és a könyvtárhasználati kurzusok vezetésében is.

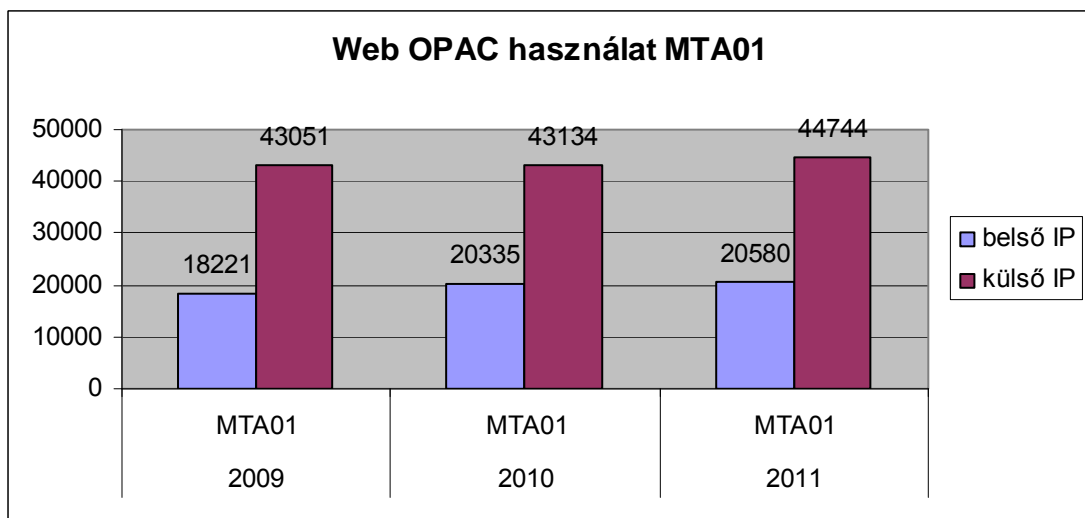
2. Online elektronikus források

OPAC

Az online katalógus nyitó kereső képernyőjét úgy alakítottuk ki, hogy kényelmesen, a téma szerint releváns egy vagy több adatbázisban is lehet párhuzamosan keresni. A szerző, cím, téma szerinti konkrét szavak, kifejezések keresése mellett böngészni, vagyis a szerzők illetve címek betűrendes listájában lapozgatni is lehet. Olvasójeggyel rendelkező látogatóink ellenőrizhetik és hosszabbíthatják kölcsönzéseiket, valamint elérhető dokumentumokra előkészítést kérhetnek az OPAC-ban – ezek a tranzakciók az ábrán 'köles.tranz.' megjelöléssel jelennek meg.

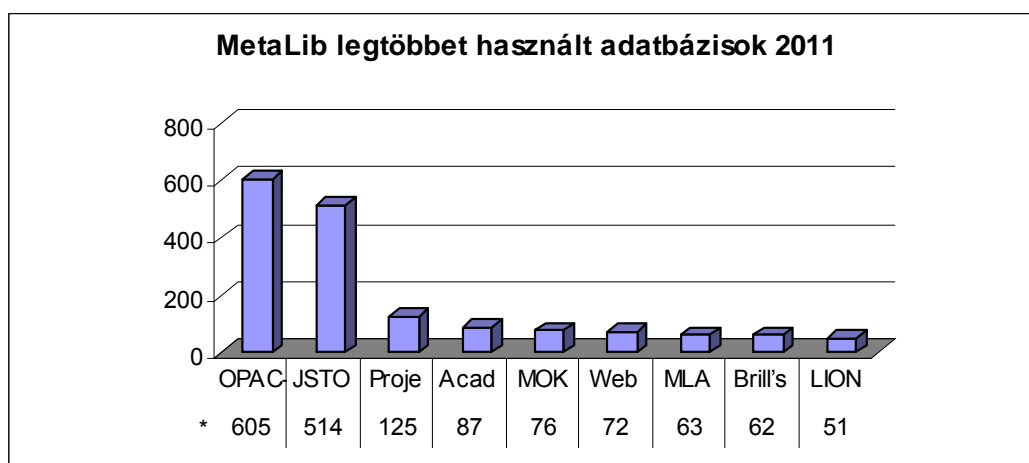
A 2010. évi használathoz képest a 2011. évben már többen használták az online katalógust, a kölcsönzési tranzakciók távoli elérése 168%-os, a keresés 119%-os növekedést mutat. A keresések alapvetően az általános (MTA01) katalógust érintik.

A 2009-2011. évekre vonatkozóan az MTA01 adatbázis könyvtáron belüli és távoli (könyvtári IP tartományon kívüli) *Web OPAC használatot* elemezve jól látható, hogy a távoli elérés több mint kétszerese a könyvtáron belüli használatnak. Feltehetően ez nem csak az online katalógusra és az abban elérhető, a dokumentumok használatával kapcsolatos szolgáltatásokra igaz. Fontos ezért, hogy a honlapról könnyen, gyorsan, felhasználó-barát módon legyenek elérhetők szolgáltatásaink.

MetaLib

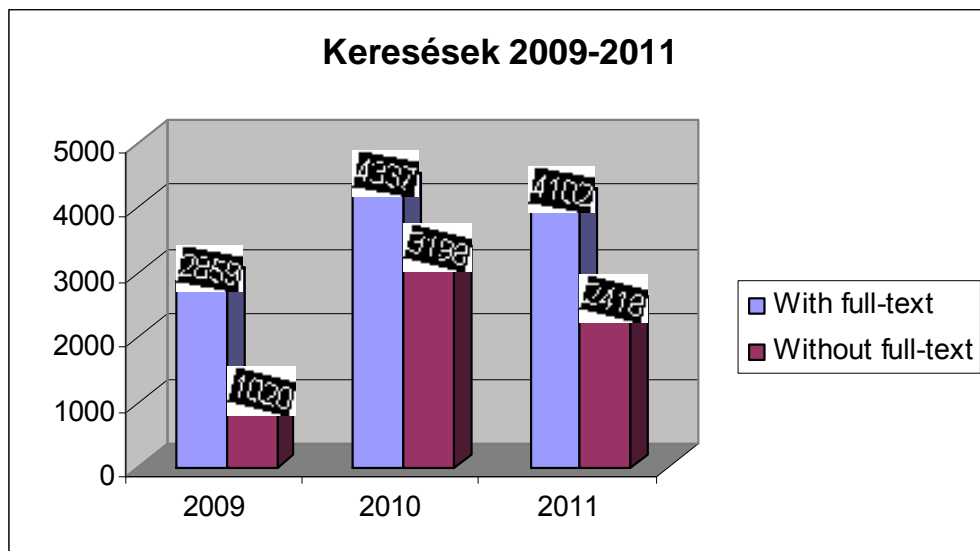
A MetaLib portál az átalakítás után csak az év második felétől volt nyilvánosan elérhető, ezért a *MetaLib legtöbbet használt adatbázisok 2011* ábra számai az egész évre vonatkozóan nem valós adatok. Ebben a statisztikában csak azt a használatot látjuk, ami a MetaLib portálon keresztül, vagy az Adatbázis keresése, vagy a MetaKereső oldalon történt. Az online katalógusok után a JSTOR, majd a ProjectMUSE és az Academic Search Complete a leginkább használt adatbázisok.

Online folyóiratok

Az SFX támogató szolgáltatás része az SFX tudásbázis rendszeresen frissítése, ami az elérhető források és folyóiratok, valamint a szolgáltatók karbantartását jelenti. Könyvtárunk saját, és az EISZ nemzeti program előfizetései alapján a releváns folyóiratok elérését aktiváljuk, a folyóiratok A-Z listáját rendszeresen frissítjük. A megújított honlapon az A-Z listán kívül lehetőség van a hivatkozáskeresőben folyóiratok, cikkek adatai alapján is keresni a 'Keresés e-folyóiratokban' menüpontban.

A 6.520 keresés 42%-a a folyóiratok A-Z listáján keresztül történt (2009-ben 3.879 keresés 51%-a, 2010-ben 7.535 keresés 38%-a). A keresések 63% teljes szövegű megtekintés, illetve letöltés volt (2009-ben 74%, 2010-ben 58%). 2011-ben csökkent az SFX-en keresztüli keresések száma, az ok kiderítéséhez a forrásaink használatának mélyebb elemzésére lenne szükség, hiszen az elérhető online folyóiratok száma nem csökkent.

A leginkább használt folyóiratok, melyekre 20-nál több lekérdezés történt:

folyóirat	kérés
0097-8507 Language	61
0036-8075 Science	54
1001-6538 Chinese Science Bulletin	49
0028-0836 Nature	39
0080-2549 Revue des études arméniennes	31
0521-9744 Babel	30
0184-6949 L'Année philologique	29
0378-2166 Journal of pragmatics	28
0041-3917 Tudományos és műszaki tájékoztatás	27
0901-8328 SJOT, Scandinavian journal of the old test.	27
1216-8076 Acta linguistica Hungarica	25
0008-199X Cambridge quarterly	24
Journal of apicultural research & bee world	24

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities

A nemzetközi online folyóirat (magyarországi szerkesztője Nagy Erika) új, modernebb platformra került, az adatok konvertálása megtörtént. A fejlesztés többek között lehetővé teszi a UNICODE karakterek használatát (tehát a magyar ékezetes betűkét is); az új adatbázis-struktúra hosszabb mezőket tartalmaz. Ezek a változtatások jelentősen javítják az

adattárisban tárolt információk minőségét, és eredményesebbé teszik a keresést. A szolgáltatás informatikai háttérét továbbra is a Varsói Egyetem szolgáltatja, a Lengyel Akadémiával történt megállapodás szerint. Az adatok bevitele a korábbiaktól eltérően a lengyel fejlesztésű „DeskLight” kliensprogramon keresztül történik; a rekordok főszerkesztői ellenőrzés után kerülnek az adattárisba. A felhasználók szempontjából fontos új keresőfelület kialakítása és tesztelése jelenleg zajlik, amely összetettebb keresőkérdések megfogalmazását teszi majd lehetővé.

VII. INFORMATIKA

Az Informatikai Osztály szempontjából a 2011-es év sem volt mentes a kihívásoktól. A karbantartási, hibaelhárítási feladatok és a telefonos segítségnyújtás egyre több munkát jelent az osztály dolgozóinak, tekintettel a géppark majdnem negyedének elavult állapotára. Az osztály létszáma a második félévben csökkent, mert Bánhegyi Zsolt nyugdíjba ment, helyette nem került új dolgozó az osztályra. A korábban nem vagy hiányosan létező nyilvántartások (szerverek, kliensek, nyomtatók, szünetmentesek) elkészültek, a működési rend kidolgozása folyamatban van. A feladatok számbavétele, a mentési rendszer és a biztonságos üzemeltetés feltételeinek áttekintése megtörtént.

A szűkös pénzügyi lehetőségek ellenére sikerült a két fontos, de nagyon régi szerver (web és Aleph) cseréje, a beszerzés a Pro Bibliotheca Alapítvány keret terhére történt. Az új szerveren az összes szerver állapotának és használatának alapos áttekintése után virtuális környezet kialakítása látszott indokoltnak, a web szerver újabb, menedzselhető operációs rendszerkörnyezetbe került, ezzel a szolgáltatási sebesség növelését értük el. Az Aleph új verziójának a telepítése már az új szerverre történt, így 2012-ben az Aleph új verzióra áttérés után az SFX/MetaLib szerver költöztetése is megoldódik.

A videokonferencia-teremben márciusban volt az első éles adás, az év folyamán az MTMT és az EISZ Bizottság rendszeresen igénybe vette egy vagy több helyszín bekapcsolásával. Új feladat volt a rendezvényekkel kapcsolatban a videokonferencia-terem foglalása, a II. emeleti konferenciaterem és a Vasarely-terem rendezvényeinek informatikai előkészítése, biztosítása.

Az Osztálynak folyamatosan biztosítani kell a munkatársak feladatvégzéséhez, valamint a könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges informatikai háttérrel, a teljes hálózat biztonságos üzemeltetését. Ennek érdekében figyelmet kell fordítani a működés rendszeres